

Tull med tall

Leger må få inntekter fra et sted. Betalingsevnen i 1920-årene var ikke like stor blant alle pasienter, og lokale trygdekasser var blitt opprettet. I Tidsskriftet nr. 15/1923 (Tidsskr Nor Lægeforen 1923; 43: 836–42) argumenterte en lege for at hans sviktende inntekter skyldtes kretskassekonflikten og at dette også kunne ses som et mål på sykkeligheten i befolkningen. Hans resonnement ble imøtegått av redaksjonen i krasse ordelag og deretter plukket fra hverandre av en statistiker.

Sykeligheten i det siste halvaar, og hvad kretskassekonflikten har kostet oss.

I. Av C. Hafstad, Kristiania.

Konflikten med kasserne har nu paagaat et halvt aar. Som alle vet, har vi (kristianialægerne) ikke konflikt med alle kasser (de i Kristiania). Tar man for sig de kasser, vi ikke har konflikt med, og sammenligner patient-antallet fra samme kasser for tilsvarende halvaar ifjor (21/22) og for 2 aar siden (20/21), vil man faa et indtryk av, hvor stor sykkeligheten virkelig har været i siste halvaar.

Det viser sig da følgende:

Patient-antallet for tidsrummet 1/11–30/4 i 1922/23 sammenlignet med patient-antallet i samme tidsrum i 1921/1922 er faldt med 4,51 pct. (...) M.a.o. sykkeligheten iaar var 4,51 pct. mindre end i fjor, men 12,88 pct. større end for 2 aar siden og 3,86 pct. større end gjennomsnittssykeligheten de 2 foregaaende aar.

Undersøker vi saa det samlede patient-antal (altsaa ogsaa fra kasser, vi har konflikt med samt fra private), saa viser det sig at (...) det samlede patient-antal i 1922/1923 er faldt med 32,03 pct sammenlignet med tversnits-patient-antallet for de 2 foregaaende aar.

Da nu sykkeligheten som vist ovenfor var 3,86 pct. større iaar end gjennomsnittssykeligheten de 2 foregaaende aar, er patient-antallet faldt med $32,03 + 3,86 = 35,89$ pct., og NB! p.g.a. konflikten og ikke paa grund av mindre sykkelighet (som der har været sagt).

Ser vi nu paa indtægten, saa er den i nævnte tidsrum 1922/23 sammenlignet med indtægten i 1921/1922 faldt med 39,79 pct., sammenlignet med indtægten i 1920/1921 faldt med 40,79 pct., sammenlignet med tversnits-indtægten de 2 foregaaende aar faldt med 40,22 pct.

Efter hvad jeg ovenfor har vist, skyldes dette fald i indtægten konflikten. Tal som taler. For øvrig henvises til vedstaaende kurve. (...) Vi har tapt grundig paa konflikten. Punktum!

Fra «Tidsskriftet»s red.

Uagtet hr. Hafstads statistik er værdiløs av grunde, som skal bli irettesatt nedenfor, og hans bevisførelse uten betydning, har vi dog fundet at burde imøtegaa ham, da han ellers – efter mundtlige uttalelser – vilde ha kunnet triumfere med, at vi «ikke turde opta hans artikel». Maaske kunde ogsaa andre, som ikke forstaar sig paa statistik, tro, at hr. H. virkelig hadde noget at fare med, saa kraftig han optrær, jvfr. saaledes hans slutningstirade.

For at det heller ikke skal siges, at hans statistik ikke er blit behandlet av sakkyndige, har vi latt cand.oecon K. Rambech gi nedenstaaende betænkning, og derefter forelagt denne samt hvad red. selv har skrevet for direktøren for statistisk centralbureau, hr. G. Jahn. (...)

Desværre er vi avskaaret fra at offentliggjøre de tal, som hr. H. benytter til sit «bevis». Men at de ikke kan brukes til at bevise noget-somhelst andet end, at hr. H er utenfor enhver begripelse av virkelig statistik, tør være noksaa sikkert. Disse tal vilde saaledes være en særdeles god illustration til det gamle, av ukyndige meget yndende slagord: at «statistik er løgnen sat i tal». (...)

Vi vil særlig fæste os ved et meget væsentlig punkt, – en «feilkilde», som hr. H. merkelig nok i denne artikel ikke har nævnt: Hr. H har nemlig fra nyttaar av faat en konkurrent i sin umiddelbare nærhet, ganske nær hr. H.s paulun. Med den menneskelige publikumsnatures tilbøielighet til at søke nye læger (...) er det let forklarlig, at hr. H.s praksis er avtat. (...)

Det vil fremgaa av det ovenfor anførte, at alt hva hr. Hafstads indlæg med sikkerhet godtgjør er, at h a n s patienttal er gaat ned i det tidsrum konflikten har været.

